

Sygn. akt VIII Ua 53/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2021 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Iwona Jawor - Piszcz

po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2021 roku w Lublinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy S. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o zwrot zasiłku chorobowego

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 30 czerwca 2021 roku sygn. akt VII U 1161/20

I. zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie;

II. nie obciąża S. K. kosztami procesu za postępowanie apelacyjne.

Sygn. akt VIII Ua 53/21

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 czerwca 2021 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w L. VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie VII U 1161/20 rozpoznając odwołanie S. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 15 października 2020 roku, nr (...) o prawo do zasiłku chorobowego i zwrot zasiłku chorobowego w punkcie I zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił, iż wnioskodawca S. K. nie ma obowiązku zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za okres od dnia 1 marca 2016 roku do dnia 20 marca 2016 roku w kwocie(...) złotych wraz z odsetkami, w punkcie II oddalił odwołanie w pozostałym zakresie (wyrok k. 110).

Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach prawnych.

Wnioskodawca S. K. jest zatrudniony w (...) S.A. Oddziale Z. na podstawie umowy o pracę i z tego tytułu podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, w tym ubezpieczeniu chorobowemu.

W okresie od dnia 16 lutego 2016 roku do dnia 20 marca 2016 roku wnioskodawca był niezdolny do pracy z powodu choroby. Od dnia 16 lutego do 18 lutego 2016 roku przebywał w szpitalu. Za okres od 16 lutego do 29 lutego 2016 roku płatnik składek (...) SA Oddział Z. wypłacił mu wynagrodzenie za czas choroby, zaś od 1 marca 2016 roku do dnia 20 marca 2016 roku dokonał wypłaty zasiłku chorobowego.

Z ustaleń Sądu wynikało, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeprowadził postępowanie wyjaśniające, w wyniku którego i na podstawie zgromadzonej dokumentacji wydał decyzję z dnia 15 października 2020 roku odmawiając wnioskodawcy prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 1 marca 2016 roku do dnia 20 marca 2016 roku i zobowiązując go do zwrotu wypłaconego zasiłku chorobowego za wskazany okres. Organ rentowy miał na uwadze okoliczność, że w okresie orzeczonej niezdolności do pracy skarżący wykonywał jednocześnie czynności zarobkowe wynikające z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej (...) Sp. z o.o. w L., funkcji członka Rady Nadzorczej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. Z. C. z siedzibą w L. oraz funkcji członka Rady Nadzorczej Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w C..

Sąd Rejonowy ustalił również, że w dniu 10 marca 2016 roku powód był obecny na posiedzeniu Rady Nadzorczej Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w C.. Wnioskodawca jest Przewodniczącym tej rady. Za udział w posiedzeniu otrzymał wynagrodzenie w kwocie (...) złotych.

W dniu 18 marca 2016 roku S. K. uczestniczył w posiedzeniu Rady Nadzorczej (...) Sp. z o.o. w L. oraz w posiedzeniu Rady Nadzorczej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. Z. C. z siedzibą w L.. Posiedzenia odbyły się w L. w siedzibie obu Rad Nadzorczych przy ul. (...). Wnioskodawca otrzymał wynagrodzenie w wysokości (...) złotych brutto za udział w posiedzeniach Rady Nadzorczej (...) Sp. z o.o. w L. za okres od 1 marca 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku. Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. Z. C. z siedzibą w L. wskazała, że za udział w posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 18 marca 2016 roku nie wypłacono skarżącemu wynagrodzenia, ale otrzymał zwrot kosztów podróży.

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych w sprawie dowodów nieosobowych - dokumentów, a także zeznań wnioskodawcy S. K.. Prawdziwość i rzetelność powołanej dokumentacji nie budziła wątpliwości. Zarówno od strony formalnej, jak i materialnej była ona miarodajna dla ustaleń.

Zdaniem Sądu Rejonowego, w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia, zeznania wnioskodawcy nie budziły wątpliwości i zostały uznane za logiczne, spontaniczne i jednoznaczne. Sąd nie podzielił jego zapatrywania, że udział w posiedzeniach rad nadzorczych i otrzymane z tego tytułu należności, nie świadczyły o wykonywaniu pracy zarobkowej.

W ocenie Sądu odwołanie wnioskodawcy było w części zasadne. W realiach sprawy bezsporne było, że S. K. był osobą niezdolną do pracy w okresie wskazanym w zaskarżonej decyzji. Okoliczność ta nie była kwestionowana przez organ rentowy.

Na gruncie niniejszej sprawy kwestią sporną było wystąpienie w trakcie pobierania zasiłku chorobowego przesłanek wyłączających, co do zasady, możliwość jego przyznania, a mianowicie świadczenie pracy zarobkowej i wykorzystywania zwolnienia lekarskiego w sposób niezgodny z jego celem. Taki wniosek wywiódł organ rentowy po uzyskaniu informacji o uczestnictwie skarżącego w posiedzeniach rad nadzorczych w okresie niezdolności do pracy.

Zacytował Sąd Rejonowy przepis art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz.U. 2014, poz. 159 ze zm.) oraz art. 17 ust. 1 ustawy. Powołał także treść art. 84 ust. 1-3 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. 2015, poz. 121 ze zm.).

Wskazał, że w okresie niezdolności do pracy ubezpieczony nie otrzymuje wynagrodzenia za pracę, natomiast płatnik - ZUS lub pracodawca wypłaca w to miejsce zasiłek chorobowy. Warunkiem otrzymania wyżej wymienionych świadczeń za cały okres niezdolności do pracy jest faktycznie niewykonywanie pracy zarobkowej. Zasiłek chorobowy bowiem ma stanowić rekompensatę zarobku utraconego wskutek niezdolności do pracy spowodowanej chorobą, a nie dodatkową korzyść obok wynagrodzenia.

W przedmiotowej sprawie istotnym było ustalenie, czy wnioskodawca wykonywał pracę zarobkową w okresie orzeczonej niezdolności do pracy.

Powołując się na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyrokach z dnia 5 kwietnia 2005 roku, I UK 370/04 (OSNP 2005 Nr 21, poz. 342; OSP 2006 Nr 12, poz. 134, z glosą J. Jankowiaka), z dnia 14 grudnia 2005 roku, III UK 120/05 (OSNP 2006 nr 21-22, poz. 338), z dnia 20 stycznia 2005 roku (II UK 154/04, OSP 2006, z. 4, poz. 43), uznał Sąd, że w niniejszej sprawie zachowanie wnioskodawcy należało oceniać w kategoriach zarówno wykonywania pracy zarobkowej, jak i wykorzystywania zwolnienia lekarskiego niezgodnie z jego celem, co stanowiło zarzut pozwanego w zaskarżonej decyzji jak i złożonej odpowiedzi na odwołanie.

Wskazał Sąd, że postępowanie dowodowe wykazało, że S. K. w dniu 10 marca 2016 roku uczestniczył jako przewodniczący w posiedzeniu Rady Nadzorczej Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w C.. Za udział w tym posiedzeniu otrzymał wynagrodzenie. W dniu 18 marca 2016 roku uczestniczył w posiedzeniu Rady Nadzorczej (...) Sp. z o.o. w L., za które otrzymał wynagrodzenie oraz w posiedzeniu Rady Nadzorczej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. Z. C. z siedzibą w L., za które otrzymał zwrot kosztów podróży. Tym samym wypłacone S. K. świadczenie - zasiłek chorobowy za sporny okres, wobec spełnienia przesłanki wykonywania pracy zarobkowej, było nienależne i nie przysługiwało mu prawo do zasiłku chorobowego za sporny okres i w tym zakresie odwołanie wnioskodawcy podlegało oddaleniu, o czym Sąd Rejonowy orzekł w punkcie II sentencji wyroku.

Zacytował Sąd treść art. 84 ust. 1 i 2 ustawy systemowej. Wskazał, że o świadomym wprowadzeniu w błąd można jedynie mówić, gdy, jak słusznie zauważył Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 11 września 1996 roku, III AUr 105/96 (OSA 1997 nr 7-8, poz. 21), pojęcie nienależnego świadczenia w prawie ubezpieczenia społecznego definiowane jest "z punktu widzenia osoby, która je pobrała". Dla ustalenia zatem obowiązku zwrotu wymagane są świadomość i premedytacja ubezpieczonego co do tego, że pobrał świadczenie bezprawnie. Obowiązek zwrotu świadczenia wypłaconego i pobranego bez podstawy prawnej obciąża więc tego, kto przyjął je "w złą wiarę, wiedząc, że mu się nie należy". Omawiany pogląd odnosi się nie tylko do ustawy o emeryturach i rentach, ale do całego systemu ubezpieczeń społecznych. Powołując się na stanowisko Sądu Apelacyjnego w Łodzi w sprawie III AUa 289/13 podniósł, że z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynikało, że ubezpieczony nie otrzymał decyzji o przyznaniu zasiłku chorobowego i nie był pouczony o braku prawa do pobierania zasiłku. Płatnik – (...)S.A. Oddział Z. bowiem wypłacił skarżącemu wynagrodzenie chorobowe, a następnie zasiłek chorobowy bez uprzedniej decyzji organu rentowego o przyznaniu zasiłku chorobowego. Ubezpieczony nie składał także formalnego wniosku na druk o zasiłek chorobowy, w którym zamieszczone byłoby pouczenie o okolicznościach w jakich świadczenie staje się nienależne.

Oceniał Sąd, że wnioskodawca w okresie pobierania zasiłku chorobowego wykonywał pracę zarobkową, stąd też pobrany zasiłek chorobowy ma obiektywnie charakter nienależnego. Oceniał, że brak było podstaw do twierdzenia, aby skarżący miał wolę ukierunkowaną na świadome pobieranie świadczenia jako nienależnego jej. Wnioskodawca miał wypłacane sporne świadczenie przez pracodawcę. W tym zakresie organ rentowy nie wydał żadnej decyzji. Skarżący zatem nie został pouczony - a organ rentowy nie wykazał, aby było inaczej - że wykonywanie pracy zarobkowej w rozumieniu art. 17 ustawy stanowi podstawę do pozbawienia ubezpieczonego prawa do świadczenia. Z wiarygodnych zeznań wnioskodawcy wynikało, że nie miał świadomości tego, że nie będzie przysługiwało mu prawo do zasiłku chorobowego w sytuacji, gdy będzie wykonywał inne czynności poza pracą z tytułu zawartej umowy o pracę z (...) S.A. Oddział Z.. Wnioskodawca wykonywał pracę zarobkową. Jednakże pozwany żądając zwrotu wypłaconego świadczenia powinien wykazać, że osoba pobierająca dane świadczenie była odpowiednio pouczona, że świadczenie to już jej nie przysługuje lub uległo wstrzymaniu, a mimo to nadal je pobierała (Sadlik Ryszard, artykuł, Sł.Pracow.2009.11.12, Zwrot nienależnych świadczeń pobranych z ubezpieczeń społecznych. Teza nr 1, 107640/1). Oceniał Sąd I instancji, że w przedmiotowej sprawie organ rentowy nie udowodnił, iż prawidłowo pouczył ubezpieczonego o braku prawa do pobierania zasiłku chorobowego, a S. K. w żaden sposób nie przyczynił się swoją złą wolą do wprowadzenia organu rentowego w błąd. Tym samym, nie spełniły się przesłanki z art. 84 ustawy systemowej warunkujące możliwość domagania się zwrotu spornego zasiłku chorobowego. Brak stosownego pouczenia wnioskodawcy oraz brak subiektywnego ukierunkowania na uzyskanie świadczenia wbrew przepisom ustawy wykluczało możliwość późniejszego domagania się jego zwrotu.

Sąd miał także na uwadze podniesiony przez skarżącego zarzut przedawnienia. Wskazał na treść art. 84 ust. 3 ustawy systemowej zgodnie z którym nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych za okres dłuższy niż ostatnie 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła organ wypłacający świadczenia o zajściu okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty, a mimo to świadczenia były nadal wypłacane, a w pozostałych przypadkach za okres dłuższy niż ostatnie 3 lata. W realiach niniejszej sprawy zasiłek chorobowy za okres od 1 marca 2016 roku do dnia 20 marca 2016 roku został wypłacony przez płatnika składek, pracodawcę wnioskodawcy w dniu 10 kwietnia 2016 roku. Zaskarżona decyzja zaś została wydana w dniu 15 października 2020 roku. Zatem, zgodnie z powołaną regulacją, organ rentowy nie mógł żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych za okres dłuższy niż ostatnie 3 lata. Przy czym termin trzyletni liczony jest od dnia otrzymania ostatniej wypłaty, tu 10 kwietnia 2016 roku. Zgodnie bowiem ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku, które w pełni podzielił Sąd rozpoznający sprawę niniejszą: „zakres czasowy za jaki świadczenie podlega zwrotowi ograniczony został zgodnie z art. 84 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 roku do trzech lat (36 miesięcznych świadczeń), począwszy od dnia otrzymania ostatniej wypłaty” (III AUa 1625/13, nr 998877). Sąd nie podzielił przy tym stanowiska organu rentowego, że należy zastosować regulację art. 84 ust. 7 powołanej ustawy, gdyż dotyczy ona zupełnie innej sytuacji. W związku z powyższym Sąd Rejonowy uznał, iż ubezpieczony nie ma obowiązku zwrotu wypłaconego przedmiotowego zasiłku chorobowego za okres od dnia 1 marca 2016 roku do 20 marca 2016 roku wraz z odsetkami, o czym orzekł jak w punkcie I wyroku (uzasadnienie k. 113-117).

Apelację od powyższego wyroku złożył Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B., który zaskarżył powyższe orzeczenie w części, to jest w zakresie punktu I. Powyższemu orzeczenie zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest:

- art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. 2021, poz. 423 ze zm.) w zw. z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz.U. 2021, poz. 1133 ze zm.) poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na ustaleniu, iż ubezpieczony nie jest zobowiązany do zwrotu kwoty 2 549,20 złotych tytułem pobranego zasiłku chorobowego za okres od 1 marca 2016 roku do 20 marca 2016 roku,

- art. 87 ust. 3 ustawy systemowej poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, iż wskazany w tym przepisie 3-letni termin jest terminem przedawnienia po upływie którego to terminu od dnia ostatniej wypłaty świadczenia organ nie może żądać zwrotu świadczenia,

- art. 84 ust. 2 pkt 2 ustawy systemowej poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na ustaleniu, iż pobrana przez ubezpieczonego kwota 2 549,20 złotych tytułem zasiłku chorobowego za okres od 1 marca 2016 roku do 20 marca 2016 roku nie jest świadczeniem nienależnie pobranym.

W związku z powyższym apelujący organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania ubezpieczonego oraz zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych (apelacja k. 121-124).

Sąd Okręgowy w Lublinie zważył, co następuje.

Apelacja organu rentowego, zmierzająca do zmiany punktu I zaskarżonego wyroku, zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie apelant podniósł zarzuty obrazy prawa materialnego i z przedstawioną argumentacją należy się zgodzić.

Na wstępie rozważań należy przypomnieć niekwestionowany na obecnym etapie stan faktyczny sprawy. Zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił S. K. prawa do zasiłku chorobowego z ubezpieczenia chorobowego za okres od dnia 1 marca 2016 roku do dnia 20 marca 2016 roku i zobowiązał go do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za okres od dnia 1 marca 2016 roku do dnia 20 marca 2016 roku w kwocie(...) złotych brutto wraz z odsetkami

od dnia doręczenia decyzji do dnia zwrotu kwoty nienależnie pobranego świadczenia. Rozpoznając odwołanie S. K., wyrokiem z dnia 30 czerwca 2021 roku Sąd Rejonowy w punkcie I zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił, iż wnioskodawca nie ma obowiązku zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za okres od dnia 1 marca 2016 roku do dnia 20 marca 2016 roku w kwocie(...) złotych. S. K. nie złożył środka odwoławczego od punktu II wyroku w którym Sąd Rejonowy uznał, że decyzja organu rentowego była prawidłowa i zasiłek chorobowy za okres ujęty w sentencji decyzji, wobec spełnienia przesłanki wykonywania pracy zarobkowej, był nienależny i nie przysługiwał wnioskodawcy. Substratem zaskarżenia w postępowaniu apelacyjnym został tym samym objęty wyłącznie punkt I wyroku. Zakres środka odwoławczego organu rentowego przesądzał o fakcie, w jakiej części niezaskarżony wyrok Sądu Rejonowego stał się prawomocny.

Odnosząc się do zarzutów środka odwoławczego należy uznać, że Sąd pierwszej instancji wyciągnął błędne wnioski o charakterze jurydycznym, dokonując w konsekwencji błędnej subsumpcji art. 84 ust. 3 ustawy systemowej.

W ocenie Sądu Rejonowego, okres przedawnienia roszczeń o zwrot nienależnie pobranego świadczenia wynosi 3 lata liczony w oparciu o art. 84 ust. 3 ustawy poczynając od daty wypłacenia ostatniego z żądanych do zwrotu świadczeń. Tymczasem zakaz dochodzenia zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczenia społecznego za okres dłuższy niż ostatnie 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła organ rentowy o zajściu okoliczności ustania prawa do świadczeń albo wstrzymania ich wypłaty, a mimo to świadczenia były nadal wypłacane, a w pozostałych przypadkach - za okres dłuższy niż 3 lata (art. 84 ust. 3 ustawy systemowej), nie oznacza, że po upływie wymienionych okresów możliwość dochodzenia zwrotu nienależnie wypłaconych świadczeń przedawnia się lub wygasa. Przepis ten nie reguluje terminów przedawnienia żądania (roszczenia) zwrotu nienależnie pobranych świadczeń, ale określa wyłącznie maksymalny okres, za który organ rentowy może żądać ich zwrotu. Termin przedawnienia należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń określa art. 84 ust. 7 ustawy systemowej, który stanowi, że takie należności ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat licząc od dnia uprawomocnienia się decyzji ustalającej te należności, z odpowiednim uwzględnieniem przepisów art. 24 ust. 5-5c tej ustawy, które regulują przypadki nierozpoczęcia, zawieszenia lub przerwania biegu terminu przedawnienia. Równocześnie w przypadku osoby, która nienależnie pobrała świadczenie - decyzji o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń, o której mowa w ust. 7, nie wydaje się później niż w terminie 5 lat od ostatniego dnia okresu, za który pobrano nienależne świadczenie (art. 84 ust. 7a tej ustawy).

Oznacza to jedynie, że organ rentowy może żądać zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczenia społecznego tylko za okres 3 lat liczonych do ostatniej wypłaty (pobrania) nienależnego świadczenia (art. 84 ust. 3 ustawy systemowej), natomiast decyzja o zwrocie może być wydana najpóźniej przed upływem 5 lat od ostatniego dnia okresu, za który pobrano je nienależnie (art. 84 ust. 7a ustawy systemowej). Powyższe stanowisko zaprezentował Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 17 maja 2018 roku (I UK 138/17, LEX nr 2488715).

Wbrew twierdzeniom Sądu Rejonowego, w niniejszej sprawie miał zastosowanie art. 84 ust. 7 ustawy systemowej, który stanowi, że należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat, licząc od dnia uprawomocnienia się decyzji ustalającej te należności. Przepis ten oznacza, że z upływem dziesięcioletniego okresu liczonego od dnia, w którym uprawomocniła się decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zobowiązująca do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, roszczenie organu rentowego w kwestii zwrotu określonych kwot ulega przedawnieniu. Innymi słowy, roszczenie organu rentowego staje się wymagalne z chwilą uprawomocnienia się stosownej decyzji.

W świetle obowiązujących uregulowań organ rentowy związany jest dwoma terminami: pięcioletnim i dziesięcioletnim. Ten pierwszy biegnie od daty, w której po raz ostatni wypłacono nienależne świadczenie, natomiast początkiem tego ostatniego jest moment uprawomocnienia się decyzji zobowiązującej ubezpieczonego do określonych działań.

W niniejszej sprawie zaskarżona decyzja z dnia 15 października 2020 roku o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń rentowych przez wnioskodawcę za okres ostatnich trzech lat liczonych do dnia wypłaty (pobrania) nienależnego

świadczenia, które miało miejsce w dniu 10 kwietnia 2016 roku, została wydana przed upływem 5 lat od ostatniego dnia okresu, za który wnioskodawca pobrał nienależne świadczenie w postaci zasiłku chorobowego (art. 84 ust. 7a ustawy systemowej).

Wydanie decyzji w zakresie orzeczenia o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń było więc zgodne z prawem, gdyż nastąpiło przed upływem 5 lat od ostatniego dnia okresu, za który je pobrano (art. 84 ust. 7a ustawy systemowej). Wydając niniejszą decyzję, organ rentowy nie naruszył również terminu przewidzianego w art. 84 ust. 7 ustawy systemowej, gdyż nie doszło do przedawnienia lub wygaśnięcia żądania zwrotu nienależnie pobranych przez wnioskodawcę świadczeń.

Z tych względów, wobec prawomocnego ustalenia, że zasiłek chorobowy był świadczeniem nienależnym należało stwierdzić na podstawie art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. 2021, poz. 423 ze zm.) w zw. z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz. U. 2021, poz. 1133 ze zm.), iż ubezpieczony S. K. jest zobowiązany do zwrotu kwoty (...) złotych tytułem pobranego zasiłku chorobowego za okres od 1 marca 2016 roku do 20 marca 2016 roku wraz z odsetkami.

Z tych względów i na podstawie powołanych przepisów oraz treści art. 386 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok, o czym orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

Zasadą postępowania cywilnego jest zwrot kosztów procesu stronie wygrywającej przez stronę przegrywającą (art. 98 k.p.c.) - ewentualnie ich stosunkowe rozdzielanie, bądź wzajemne zniesienie przy częściowym uwzględnieniu żądań stron (art. 100 k.p.c.). Sąd Okręgowy, w okolicznościach niniejszej sprawy uznał, iż wystąpiły szczególne okoliczności przemawiające za zastosowaniem wobec odwołującego dobrodziejstwa z art. 102 k.p.c. Nadmienić wypada, że skorzystanie z tego przepisu winno być oceniane w całokształcie okoliczności konkretnej sprawy, orzecznictwo najczęściej podaje m.in. subiektywnie przekonanie strony inicjującej proces o zasadności dochodzonego roszczenia. W rozpoznawanej sprawie zachodziły przesłanki uprawniające do zastosowania 102 k.p.c. Na podstawie powyższego przepisu Sąd odstąpił od obciążania skarżącego kosztami postępowania za instancję odwoławczą, albowiem rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało wykładni przepisów prawa, a wnioskodawca mógł pozostawać w subiektywnie uzasadnionym przekonaniu o słuszności dochodzonych roszczeń.